

Karmnu Galea Rapa (1895-1991)

Jikteb Angelo Xuereb

Meta wiehed jagħmel żjara lill-knisja ta' Lourdes ġewwa l-Imġarr ma jistax ma jiftakarx fil-hidma ta' Karmnu Galea Rapa.

Karmnu tweled fit-31 ta' Ottubru 1895 f'Għajnsielem u kif kienet l-użanza tghammed mill-Arcipriet ta' dakinhar Dun Pietru Pawl Galea. Meta tfarfar beda jattendi l-iskola

primarja ta' Għajnsielem u wara għadda għas-Seminarju ta' Għawdex. Ta' min isemmi li qatt ma kien intern jiġifieri joqgħod hemm iżda kien imur għall-iskola biss.

Meta spicča l-iskola beda jaħdem fl-Imġarr Għawdex bhala skrivan u matul haġtu għamel dan ix-xogħol ma' xi tliet jew erba' negozjanti. Kien bniedem ta' integrità kbira u kien fdat hafna fix-xogħol tiegħu. Għen kemm felah lill-haddiema tal-port tal-Imġarr magħruf bhala x-Xatt. Biex nifhmu dan irridu ngibu quddiem għajnejna s-sitwazzjoni ta' dak iż-żmien. Għalkemm kien hemm trasport bejn Malta u Għawdex permezz ta' vapur, il-ġarr tal-merkanzija kien isir permezz tad-dgħajjes magħrufa bhala tal-pass jew tal-latini u dan ix-xogħol kien iebes hafna. Dam jaħdem ta' skrivan sakemm kellu 82 sena. Permezz tal-impjeg tiegħu, huwa ta xhieda verament nisranija.

Kien attiv hafna fil-parroċċa ta' Għajnsielem. Kien jgħid ir-Rużarju waqt il-quddies, peress li kien isir bil-Latin, u n-nies kienu jgħidu din it-talba. Kien jattendi kważi għall-funzjonijiet kollha tal-knisja kif ukoll kien jgħid ir-Rużarju waqt il-purċissjonijiet. Kien jaħdem ukoll għall-festa billi jiġbor il-flus għall-banda u anki għannar u jorganizza l-marċ ta' lejlet il-festa. Iżda fil-festa ma kienx ifalli l-funzjonijiet li jsiru fil-knisja.

Kien devot hafna tal-Madonna speċjalment taħt it-titlu ta' Lourdes. Serva bhala sagristan tal-knisja tal-Madonna ta' Lourdes fl-Imġarr għal kważi sittin sena. Qabel ma kien imur għax xogħol kien imur jiftaħ il-bieb ta' din il-knisja u jhalliha fuq il-kancell. F'nofs in-nhar waqt il-break tax-xogħol kien jerga' jmur u wara li jispiċċa fil-għajja kien imur jagħlaqha. Għamel kemm seta' opri biex isebbaħ dan is-santwarju u hadem biex din il-knisja jkollha sagrestija, artal sabih, u sett ta' gandlieri bi stil gotiku biex jintużaw waqt id-dehriet, u l-qniepen ta l-istess knisja. Għal dan il-għan kien imur fuq il-vapur

u anki fuq id-dgħajjes tal-pass biex jiġbor xi haġa għal dan is-santwarju.

Huwa kien jgħin lil huh Mons. Ġużep Galea Rapa, li kien Rettur ta' din il-knisja fit-tmexxija tiegħu, speċjalment fl-organizzazzjoni tad-dehriet ta' Lourdes. Kien jagħmel hiltu kollha biex ihegġeg lill-Kappillani mhux biss ta' Għawdex iżda anki minn Malta biex jiġu jżuru u jnivistaw lill-Madonna ta' Lourdes. Hadem hafna biex izejjen l-artal ta' din il-knisja. Billi l-post li kien jaħdem fih kien qrib tal-knisja ta' Lourdes, minn hin għall-iehor kien johroġ u jnivista l-istatwa tal-Madonna ta' Lourdes li qiegħda fis-sies u tidher b'mod sewwa mill-port tal-Imġarr kollu.

Matul it-tieni gwerra dinjija, huwa hadem kemm felah biex il-gurnal Lehen is-Sewwa jitwassal minn Malta u jiehu hsieb li jasal f'kull raħal ta' Għawdex għand id-distributori. Dawn imbagħad kienu jqassmuha fid-djar. B'dan il-mod hadem ukoll biex il-messaġġ nisrani jasal fid-djar b'mod dirett. Kien habib ukoll tal-Editor tal-Lehen is-Sewwa Dun Salv Bartoli, li matul il-gwerra kien refuġjat f'Għajnsielem. Hadem hafna sabiex l-attività tat-tberik tal-baħar, li saret għall-ewwel darba bhala parti mill-Kungress Ewkaristiku Nazzjonali li sar fl-1929, tkun suċċess.

Ma nkunux għedna kollox fuqu jekk ma ngħidux li Karmnu kien ġuvni. Darba xi hadd irrimarku l-għala ma kienx iżewweġ u Karmnu dlonk wiegħbu li l-għarusa tiegħu kienet il-Madonna. Kien membru attiv tal-Azzjoni Kattolika sa mill-bidu tagħha f'Għawdex. Għamel xi żmien membru tal-Legjun ta' Marija.

Tqarbina ma kien jitlifha qatt u kien jisma' aktar minn quddiesa wahda kuljum. Karmnu kien bniedem twajeb, umli u reliġjuż. Ta' min isemmi li kien dilettant kbir tal-knejjes u l-opri li hemm fihom.

Karmnu kien bniedem ta' talb. Kien jitlob hafna għall-qdusija tal-kleru u kellu rispett kbir lejn is-sacerdoti. Barra huh, li kien qassis għandu n-neputi tiegħu wkoll sacerdot, li huwa Dun Tarcies Attard. Fil-mard qatt ma kien jilmonta u kien jiehu kollox minn idejn Alla.

Miet fl-Isptar ta' Għawdex fis-27 ta' Frar 1991 fl-eta ta' 95 sena u jinsab midfun fiċ-Ċimiterju ta' Għajnsielem.

(Dan l-artiklu huwa msejjes fuq intervista lil Dun Tarcies Attard f'20 ta' Ottubru 2008 u lil Dun Karm Cassar fis-26 ta' Ottubru 2008).